

Pan Jakub Szczepański
Politechnika Gdańska
ul. Narutowicza 11/12
80-233 Gdańsk

Dotyczy: pisma Pana Jakuba Szczepańskiego, działającego w imieniu Politechniki Gdańskiej z dnia 28.01.2015 r. (wpłynęło dnia 29.01.2015 r.) w sprawie dokumentacji historyczno-architektonicznej dotyczącej budynku Hydromechaniki w zespole Politechniki Gdańskiej, wpisanej do rejestru zabytków pod numerem 828 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku z dnia 30 kwietnia 1979 roku – obecnie pod numerem 969 (nowy numer rejestru zabytków).

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku, Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w związku z przedmiotowym wystąpieniem stwierdza, iż ze stanowiska konserwatorskiego dokumentację: „Budynek Hydromechaniki w zespole Politechniki Gdańskiej. Badania historyczno-architektoniczne, autor: dr hab. inż. arch. Jakub Szczepański, prof. PG, Gdańsk, grudzień 2014” **opiniuje się pozytywnie bez zastrzeżeń.**

Opieczętowna ze stanowiska konserwatorskiego dokumentacja jest integralną częścią niniejszej opinii.

Powyższa opinia posiada charakter merytoryczny i nie może być traktowana jako zajęcie stanowiska w myśl art. 36 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 roku poz. 1446 j.t.).

Pomorski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

mgr Dariusz Chmielewski

Otrzymują:

1. adresat
2. WUOZ w Gdańsku - a/a, IKo

Sekretariat Działu Inwestycji i Remontów
18 02 2015

Wpłynęło dnia:

L. dz. 280 /DIR/ 15

Opracowanie jest załącznikiem do
opini
ZN. 5183.15.2015.1ko

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Pohulanka 2, 80-807 Gdańsk

Budynek Hydromechaniki w zespole Politechniki Gdańskiej

Badania historyczno-architektoniczne

Dr hab. inż. arch. Jakub Szczepański, prof. PG

Gdańsk, grudzień 2014

18 02 2015

Zawartość opracowania

Cześć tekstowa

1. Wstęp
2. Stan obecny budynku
 - 2.1 Usytuowanie
 - 2.2 Układ przestrzenny i plan
 - 2.3 Konstrukcja i materiały
 - 2.4 Elewacje
 - 2.5 Detale
3. Historia budynku
4. Wnioski

Załączniki graficzne

1/18 - 4/18	Fotografie współczesne
5/18	Mapy historyczne
6/18 - 9/18	Fotografie historyczne
10/18	Rozwarstwienie chronologiczne – fazy powstania budynku
11/18	Badania węzłów murowych
12/18 – 18/18	Stolarka okienna

1. Wstęp

Niniejsze opracowanie wykonano w celu przygotowania materiałów do sformułowania wniosków do projektu restauracji i adaptacji budynku Hydromechaniki Politechniki Gdańskiej¹. Budynek jest obecnie użytkowany przez kilka wydziałów Politechniki Gdańskiej. Zamiarem władz uczelni jest całkowita zmiana sposobu użytkowania sposobu funkcjonowania budynku, co będzie wymagało dużej ingerencji w układ przestrzenny budynku. Równolegle z adaptacją obiektu zostaną przeprowadzone zabiegi restauratorskie, mające na celu zachowanie i przywrócenie wartości zabytkowych elementów obiektu. Ze względu na zabytkowy charakter budynku niezbędna jest analiza jego formy architektonicznej, detali i faz przekształceń oraz określenie wartości, które należy chronić i eksponować.

Zespół Politechniki Gdańskiej w dniu 30 04 1979 r. został wpisany do rejestru zabytków ówczesnego województwa gdańskiego pod numerem 828 (obecny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego: 969). Sposób ochrony w strefie, w której leży budynek Hydromechaniki określono w następujący sposób:

„...ściśła ochrona struktury przestrzennej, w skali architektonicznej restauracja istniejącej substancji (w uzasadnionych przypadkach dopuszczalna wymiana substancji i rekompozycja zabytkowej bryły budynku.”

W opracowaniu wykorzystano wyniki badań historyczno-architektonicznych przeprowadzonych przez autora w 2011 r.

2. Stan obecny

2.1 Usytuowanie

Budynek jest położony w najstarszej, historycznej części zespołu zabudowy Politechniki Gdańskiej przy ul. Narutowicza 11/12 w Gdańsku – Wrzeszczu. Znajduje się pomiędzy Gmachem Głównym Politechniki Gdańskiej a budynkiem Wydziału Elektrotechniki i Automatyki (dawniej Instytutu Elektrotechnicznego – Elektrotechnisches Institut). Jest rozciągnięty wzdłuż osi północny wschód – południowy zachód. Teren, na którym znajduje się budynek wznosi się od północnego wschodu w kierunku południowo zachodnim. Różnica poziomów terenu na krańcach budynku wynosi około 3 m.

2.2 Układ przestrzenny i plan

¹ Nazwa budynku „Hydromechaniki” jest stosowana na Politechnice Gdańskiej i figuruje m. in. w Biuletynie Informacji Publicznej uczelni, będzie też stosowana w niniejszym opracowaniu.

Budynek jest wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta z ryzalitami na krańcu północnym i w środkowej części budynku, od strony zachodniej. Ma długość 106,53 m i maksymalną szerokość (na krańcu północno-wschodnim) 16,76 m². Budynek na krańcach jest dwukondygnacyjny z częściowo użytkowymi poddaszami, w części środkowej jest jednokondygnacyjny z częściowo użytkowym poddaszem. Północna, dwukondygnacyjna część budynku ma długość ok. 12,5 m, południowa część dwukondygnacyjna ma długość niemal 40 m, a środkowa najdłuższa część ma długość ok. 55 m. Dachy poszczególnych części budynku są nachylone pod kątem od około 40° do około 45°. Parterowa część budynku ma na długości ok. 12 m przeszkloną nadbudowę z płaskim dachem. W budynku znajdują się cztery oddzielne klatki schodowe prowadzące na I piętro i poddasza.

2.3 Konstrukcja i materiały

Ściany budynku wykonane są z cegły ceramicznej na zaprawie cementowo-wapiennej. Ściany zewnętrzne i część ścian wewnętrznych mają grubość ok. 40-42 cm. Pozostałe wewnętrzne ściany nośne mają grubość ok. 25-28 cm. Ściany działowe mają grubość od 8,0 do 20,0 cm, wykonane z cegły i z płyt gipsowo-kartonowych. Stropy stalowo-ceramiczne (Kleina).

Dachy w części północnej i środkowej są drewniane, w części południowo-zachodniej drewniano-stalowe, kryte dachówką ceramiczną. W części południowej i środkowej dachówka karpiówka układana w łuskę, w części północnej dachówka karpiówka układana w koronkę.

2.4 Elewacje

Elewacje parteru budynku we wszystkich jego częściach mają regularnie rozmieszczone, płytkie wnęki zwieńczone w większości łukami eliptycznymi. Niektóre wnęki mają kształt prostokątny. We wnękach tych są rozmieszczone otwory okienne i drzwiowe. Te wnęki, w których nie ma drzwi lub okien są zatynkowane. Większość zewnętrznych powierzchni ścian budynku wykonana jest z czerwonej cegły elewacyjnej, nietynkowanej. Wyjątek stanowi otynkowane piętro północno-wschodniej części budynku. Cokół budynku zaakcentowany jest odsadzką, zwieńczoną na fragmentach kształtkami ceglanyimi sfazowanymi pod kątem 45°. Na niektórych fragmentach ścian odsadzka cokołu jest zwieńczona cegłą bez fazowania.

W dachach środkowej, parterowej części budynku umieszczono lukarny w formie „wolic oczu”. Na krańcach kalenic ryzalitów parterowej części budynku umieszczono ozdobne metalowe sterczyny.

Wzdłuż południowej części ściany wschodniej został wykopany kanał, w którym częściowo zagłębione są okna dolnej kondygnacji. Kanał ma żelbetonową ścianę oporową, połączoną żelbetonowymi belkami ze ścianą budynku.

² Dane liczbowe w tekście i rysunki badań historyczno-architektonicznych są oparte na opracowaniu arch. Marka Grochockiego i arch. Damiana Tomaszewskiego *Inwentaryzacja architektoniczno-budowlana Budynku Hydromechaniki Politechniki Gdańskiej. Ul. Narutowicza 11/12 Gdańsk, Sopot, kwiecień 2010*. W ciągu kilku miesięcy od wykonania inwentaryzacji do wykonania niniejszego opracowania stan budynku zmienił się. Zmiany te zostały uwzględnione na rysunkach i w tekście.

2.5 Detale

Schody – żelbetowe ze stopniami z lastryka w części północno-wschodniej i środkowej, w części południowo-zachodniej drewniane zabiegowe. W środkowej części schody stalowe i drewniane zabiegowe.

Podłogi i posadzki betonowe, z płyt stalowych, desek, płyt pilśniowych. Niektóre fragmenty posadzek pokryte wykładziną.

Stolarka okienna – okna drewniane, w większości skrzynkowe. Stolarka drzwiowa – drzwi drewniane, płytowe i płycinowe.

3. Historia budynku

Zespół budynków Politechniki (ówczesnej Technische Hochschule) powstał w latach 1900-1904³. Zaprojektowali go w berlińskim biurze Hermann Eggert i Georg Thür. Albert Carsten, który został profesorem powstającej uczelni, opracowywał na miejscu projekty wykonawcze. W pierwotnym projekcie pomiędzy Gmachem Głównym i budynkiem Instytutu Elektrotechnicznego budynkami nie przewidywano żadnej zabudowy. Założono tu trawnik otoczony ozdobnymi krzewami⁴. Na trawniku miały się znajdować tylko dwa niewielkie elementy techniczne. Jednym z nich był świetlik podziemnego kanału łączącego budynek Instytutu Elektrotechnicznego z Gmachem Głównym, mieszczącego przewody instalacji elektrycznej i rury instalacji pary wodnej. Obok powstała czerpnia powietrza połączona z piwnicami budynku Instytutu Elektrotechnicznego⁵.

Wkrótce po zakończeniu pierwszego etapu budowy zespołu Politechniki okazało się, że uczelnia potrzebuje kolejnych budynków dla pomieszczenia urządzeń służących badaniom i dydaktyce. W 1912 r. według projektu Alberta Carstena wzniesiono obiekt mieszczący laboratoria hydrotechniczne Wydziału Budownictwa, stanowiący środkową część i parter północno-wschodniej części przyszłego budynku Hydromechaniki⁶. Głównym pomieszczeniem była hala o długości 39 m i szerokości 7 m. Sąsiadowało z nią kilka pomieszczeń pomocniczych. Znajdowały się one w aneksach o szerokości około 4,9 m po obu stronach północno-wschodniej i w południowej części budynku, za przelotową sienią. W elewacjach obiektu Carsten zastosował historyzujące formy, zharmonizowane z sąsiednimi, wcześniej powstałymi budynkami. Podziemny kanał instalacyjny łączący budynek Instytutu Elektrotechnicznego z Gmachem Głównym nie został zlikwidowany, rozebrano jedynie świetlik.

³ Albert Carsten, *Die Technische Hochschule*, [w:] *Danzig und seine Bauten*, Berlin 1908, s. 144-155; Hans-Dieter Nägelke, *Hochschulbau im Kaiserreich: historische Architektur im Prozess bürgerlicher Konsensbildung*, Kiel 2000, s. 277-282.

⁴ *Langfuhr – Hochschule, Elektrotechnisches Institut und Maschinenbau*, karta pocztowa z ok. 1910 r.

⁵ TU Berlin Architekturmuseum, sygn. 30840, plan zespołu Politechniki Alberta Carstena z 1906 r.

⁶ Richard Winkel, *Die Versuchsanstalt für Wasserbau an der Technischen Hochschule Danzig*, [w:] *Technische Hochschule Danzig 1904-1929*, Danzig 1929, s. 213

W latach 1924-1925 budynek Hydromechaniki został rozbudowany. Wyposażono go według projektu Friedricha Wilhelma Otto Schulze⁷. W głównej hali umieszczono dwa równoległe do siebie kanały. Od strony zachodniej był to żelbetonowy kanał służący do symulacji przepływu wody w rzekach. Ryzalit w ścianie zachodniej wykorzystano do poszerzenia kanału, co dawało większe możliwości kształtowania modeli cieków. Wzdłuż zachodniej ściany został zbudowany węższy, stalowy kanał hydrauliczny. Do poruszania się między kanałami służył metalowy podest. Bryła budynku została powiększona przez dobudowanie aneksów od strony zachodniej i południowej.

Po 1929 r. nastąpiła kolejna rozbudowa budynku⁸. Od strony południowo-zachodniej powstała duża piętrowa część obiektu. Fragment najstarszej części budynku od strony północno-wschodniej, wraz z ryzalitami, został podwyższony o jedną kondygnację. Autorem rozbudowy był prawdopodobnie pierwszy projektant, Albert Carsten. Nie zastosował on w tej fazie form historyzujących, lecz uproszczone, bardziej modernistyczne formy charakterystyczne dla gdańskiej architektury przełomu lat 20. i 30. XX wieku⁹. W nowej części budynku zastosowano jednak nawiązania do wcześniejszych etapów realizacji obiektu. Powstały ceglane elewacje, eliptycznie zwieńczone wnęki w parterze i spadziste dachy kryte dachówką ceramiczną.

W 1945 r. zespół Politechniki został częściowo zniszczony, jednak budynek Hydromechaniki nie ucierpiał wskutek pożaru.

W latach 50. XX w. pożarowi uległa północno-wschodnia, piętrowa część budynku Hydromechaniki. Odbudowano ją zachowując pierwotną bryłę, jednak ściany piętra zostały otynkowane. Zmieniono też profile gzymsów i nachylenie dachu.

Kolejnym etapem przekształceń było wzniesienie przeszklonej nadbudówki nad parterową częścią budynku. W okresie powojennym do ścian wzdłużnych dostawiono przybudówki, zniekształcając w ten sposób bryłę obiektu i uszkodzając lico ceglanych ścian. Część otworów okiennych zamurowano, niszcząc przy tym stolarkę.

W 2010 r. przybudówki przy ścianach wzdłużnych zostały usunięte. Fragment ściany od strony Gmachu Głównego został oczyszczony i uporządkowany pod względem estetycznym

⁷ Wielokrotny dziekan Wydziału Budownictwa, także rektor Technische Hochschule w latach 1919-1923

⁸ Południowo-zachodniej części budynku Hydromechaniki nie ma na lotniczych fotografiach wykonanych w 1929 r. przez wrocławski *Aerokartographisches Institut*. Patrz: Wojciech Szymański, Ewa Barylewska-Szymańska, Thomas Urban, *Gdańsk na fotografii lotniczej z okresu międzywojennego ze zbiorów Instytutu Herdera w Marburgu*, Wrocław-Marburg 2010 s. 54; Piotr Popiński, *Dawny Gdańsk na pocztówkach*, Gdańsk 2000, s. 58

⁹ W tym samym czasie Albert Carsten wybudował też budynek Auditorium Maximum pomiędzy Gmachem Głównym a budynkiem Wydziału Chemii. Zastosował tam podobne formy architektoniczne, zob. Georg Münter, *Erweiterung der Technischen Hochschule In Danzig*, „Wasmuths Monatshefte für Baukunst und Städtebaus” 1930, nr 8 s. 372 -375.

4. Wnioski

Ochronie i restauracji powinny podlegać historyczne elewacje i bryła budynku.

4.1 Należy zachować i poddać zabiegom konserwatorskim:

- Pierwotne mury, wzniesione w 1912 r., jak i fragmenty budynku powstałe w kolejnych fazach, aż do lat 50. XX wieku włącznie (fazy 1-5 na rysunku 10/18). Ceglane i tynkowane zewnętrzne powierzchnie ścian należy poddać zabiegom konserwatorskim według programu prac konserwatorskich, który powinien być elementem projektu restauracji i adaptacji budynku.
- Zachować z pozostawieniem na obecnym miejscu następujące detale powstałe przed 1945 r.:
 - Lukarny w formie „wolicz oczu” oraz metalowe sterczyny na krańcach kalenic ryzalitów parterowej części budynku.
 - Klatki schodowe oznaczone jako E na rysunku 12/18.
 - Przeszklona brama od strony północno-zachodniej oznaczona jako D1 na rysunkach 12/18 i 14/18.
 - Płycinowe drzwi zewnętrzne oznaczone jako D2, D3 na rysunkach 12/18, 13/18 i 14/18.
 - Opierzane (deskowe) drzwi zewnętrzne oznaczone jako D6 na rysunkach 12/18 i 15/18.
 - Elementy przeszklonego „kiosku” oznaczonego jako A na rysunku 12/18.
- Zachować z możliwością przeniesienia w inne miejsce detale powstałe przed 1945 r.:
 - Drzwi oznaczone jako D11 na rysunku 12/18 – prawdopodobnie wtórnie przeniesione z Gmachu Głównego lub innego obiektu Politechniki, powstałego w pierwszym etapie realizacji budynków uczelni na początku XX wieku.
 - Drzwi wewnętrzne oznaczone D4 i D5 na rysunkach 12/18, 13/18 i 14/18.

Historyczną stolarkę okienną, drzwiową i schody należy poddać zabiegom konserwatorskim według programu prac konserwatorskich, który powinien być elementem projektu restauracji i adaptacji budynku. Drzwi o oznaczeniach D7, D8, D9, D10 nie mają wartości zabytkowej.

4.2 Dopuszczalne jest:

- Wykonanie łącznika pomiędzy Gmachem Głównym PG a budynkiem Hydromechaniki z zachowaniem warunków punktu 4.1. Preferowane jest umieszczenie nowego łącznika pomiędzy obecnie istniejącym łącznikiem Gmach Główny – Skrzydło B a poddaszem części południowej budynku Hydromechaniki.
- Usunięcie szklano–metalowej nadbudówki nad parterową częścią (faza 6 na rysunku 10/18). W miejscu nadbudówki można zrekonstruować pierwotny kształt dachu lub zaproponować nową formę.
- Wprowadzenie doświetlenia poddaszy. Preferowane jest umieszczenie świetlika w kalenicy budynku.
- Zmiana układu przestrzennego wnętrza z zachowaniem jednoprzestrzenności dawnej hali basenów w północnej części budynku i elementów przeszklonego „kiosku” oznaczonego jako A na rysunku 12/18.
- Wymiana posadzek.

- Ewentualna wymiana zniszczonych lub uszkodzonych elementów konstrukcji dachu i pokrycia dachowego.
- Ewentualna wymiana zniszczonych lub uszkodzonych elementów stropów.

4.3 Wskazane jest:

- Usunięcie wtórnych замуrowań z otworów okiennych.

Dr hab. inż. arch. Jakub Szczepański, prof. nadzw. PG

Fot. 1 Elewacja północna

Fot. 2 Elewacja zachodnia, część północna

Fot. 3 Elewacja zachodnia, część środkowa i południowa

Fot. 4 Elewacja zachodnia, część południowa i elewacja południowa

Fot. 5 Elewacja wschodnia, część południowa

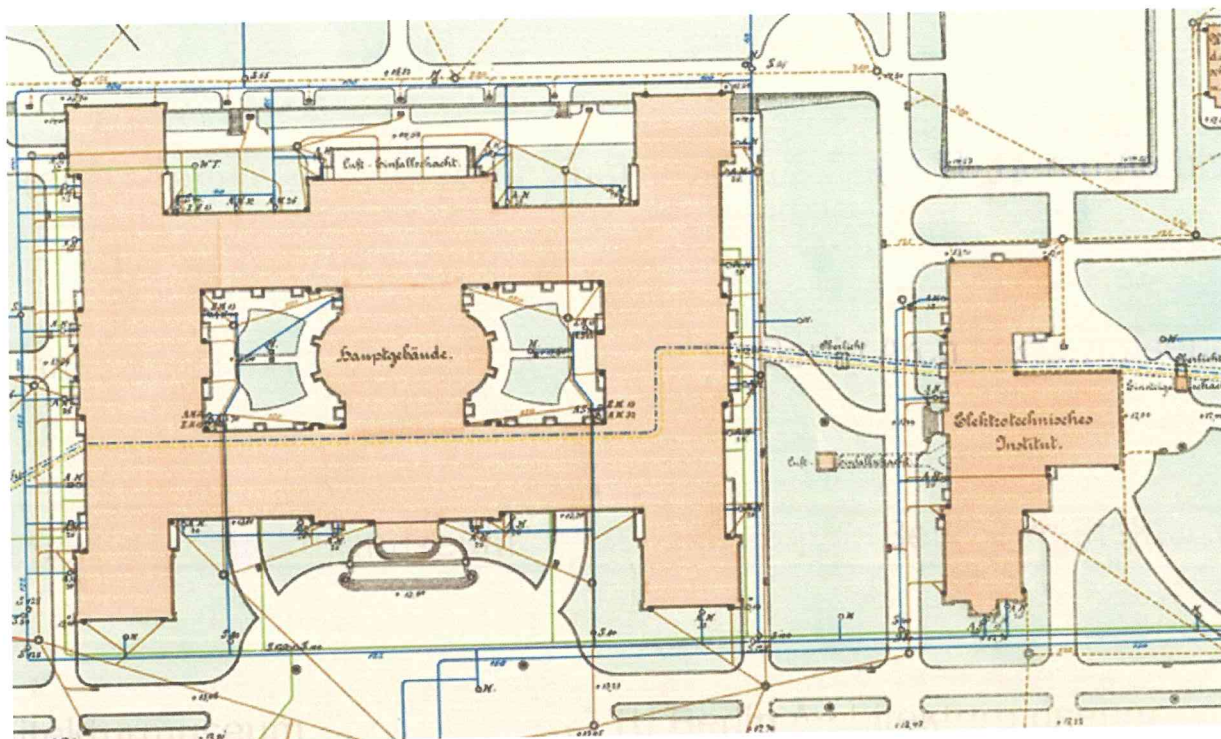
Fot. 6 Elewacja wschodnia, część środkowa

Fot. 7 Elewacja wschodnia, część środkowa i północna

Fot. 8 Elewacja wschodnia, część północna

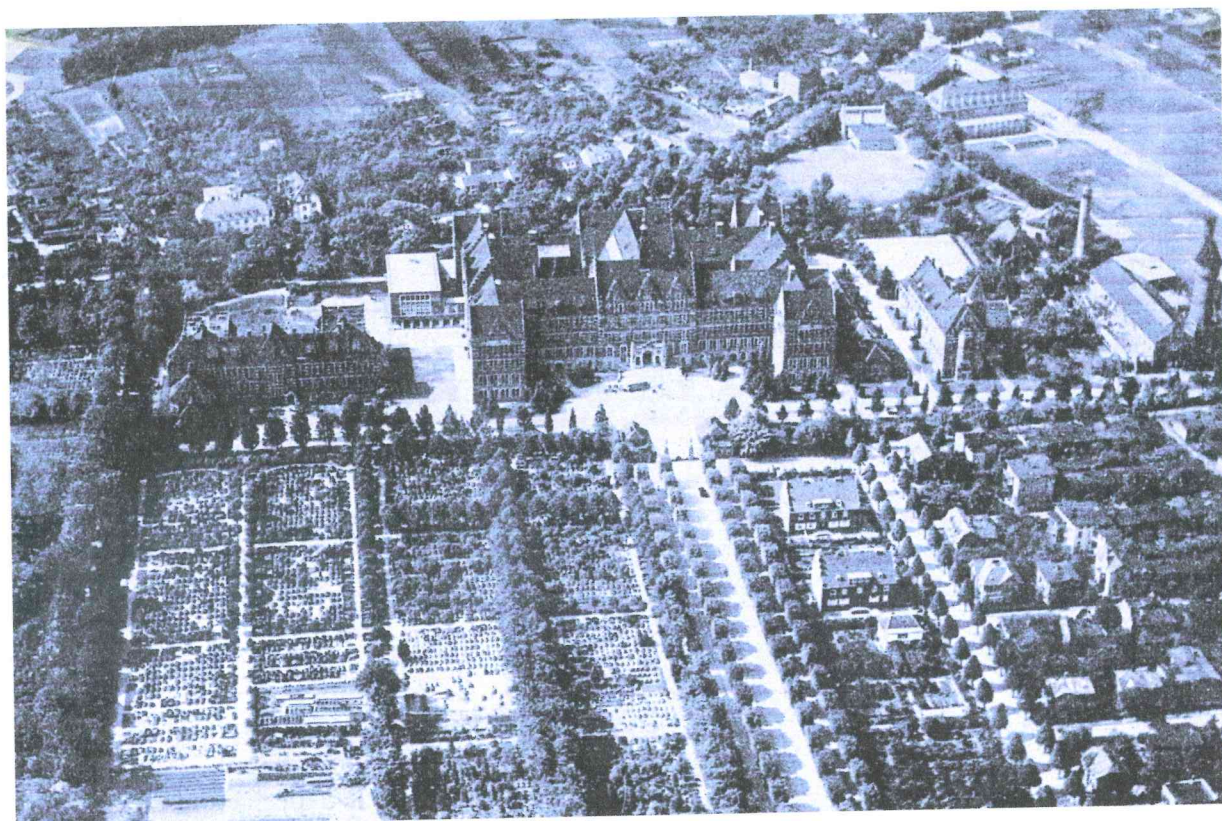
Mapa 1. Powykonawczy rysunek budynków Politechniki (fragment). Pomiędzy Gmachem Głównym a Instytutem Elektrotechnicznym widoczny trawnik, a na nim świetlik podziemnego kanału instalacyjnego i czerpnia powietrza. Rys. Albert Carsten, czerwiec 1906 r. Źródło: TU Berlin Architekturmuseum, sygn. 30840

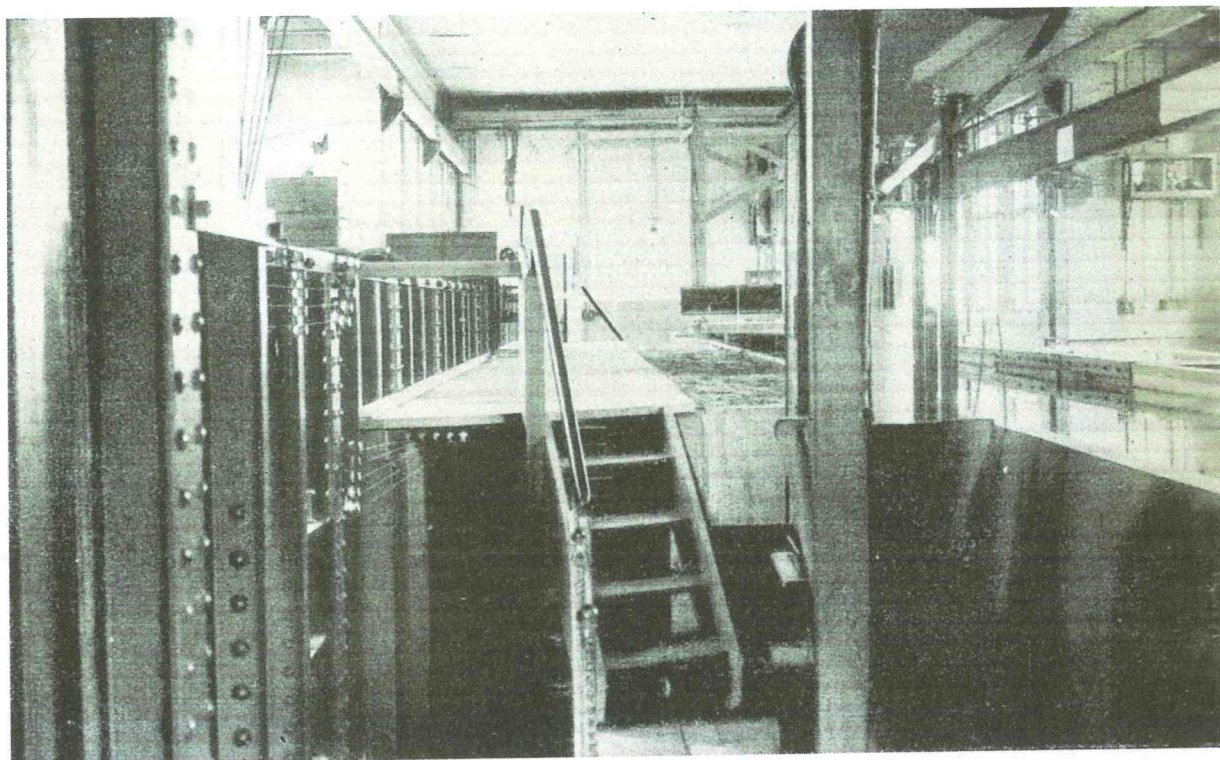
Mapa 2. Plan von Langfuhr, Hochstrieß. Neuschottland. Verlag A.W. Kafemann, Danzig 1914 (fragment). Na planie schematycznie zaznaczono budynek laboratorium hydrotechnicznego

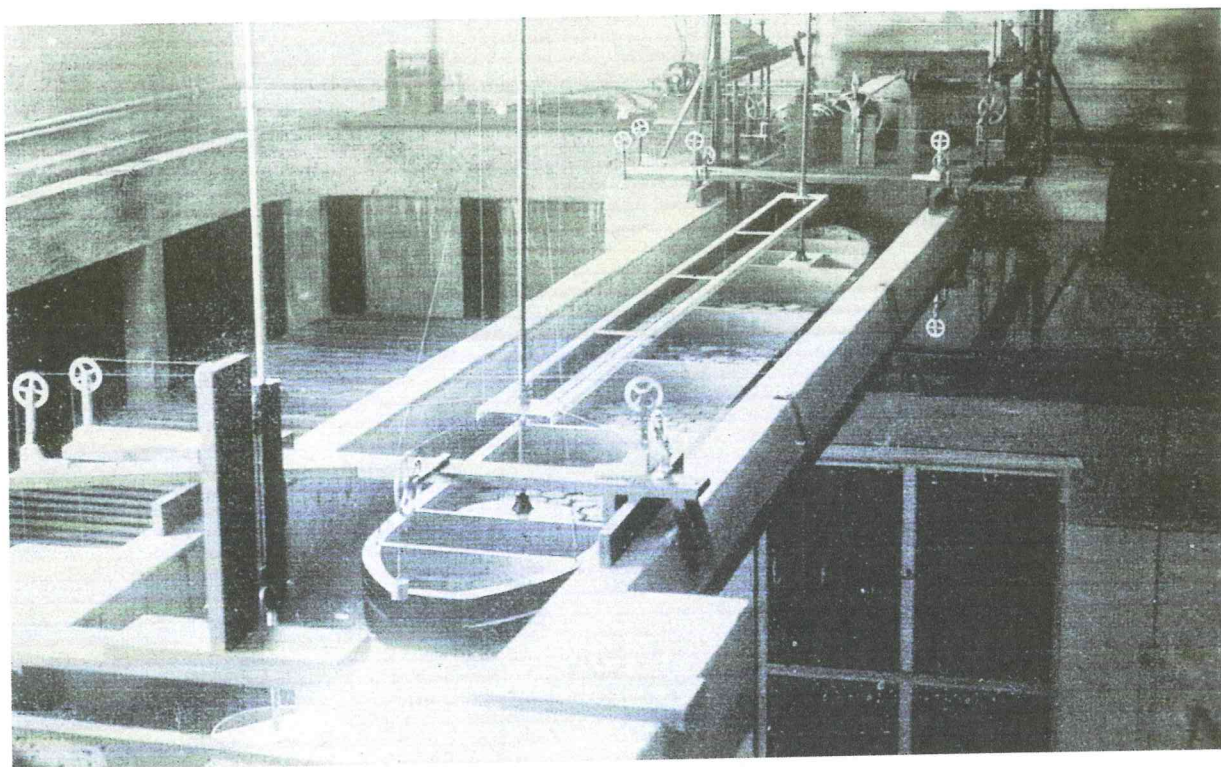
Fot. 1. Budynki Instytutu Elektrotechnicznego i Hali Maszyn. Po lewej puste miejsce, na którym później powstał budynek laboratorium hydrotechnicznego. Karta pocztowa z ok. 1910 r.

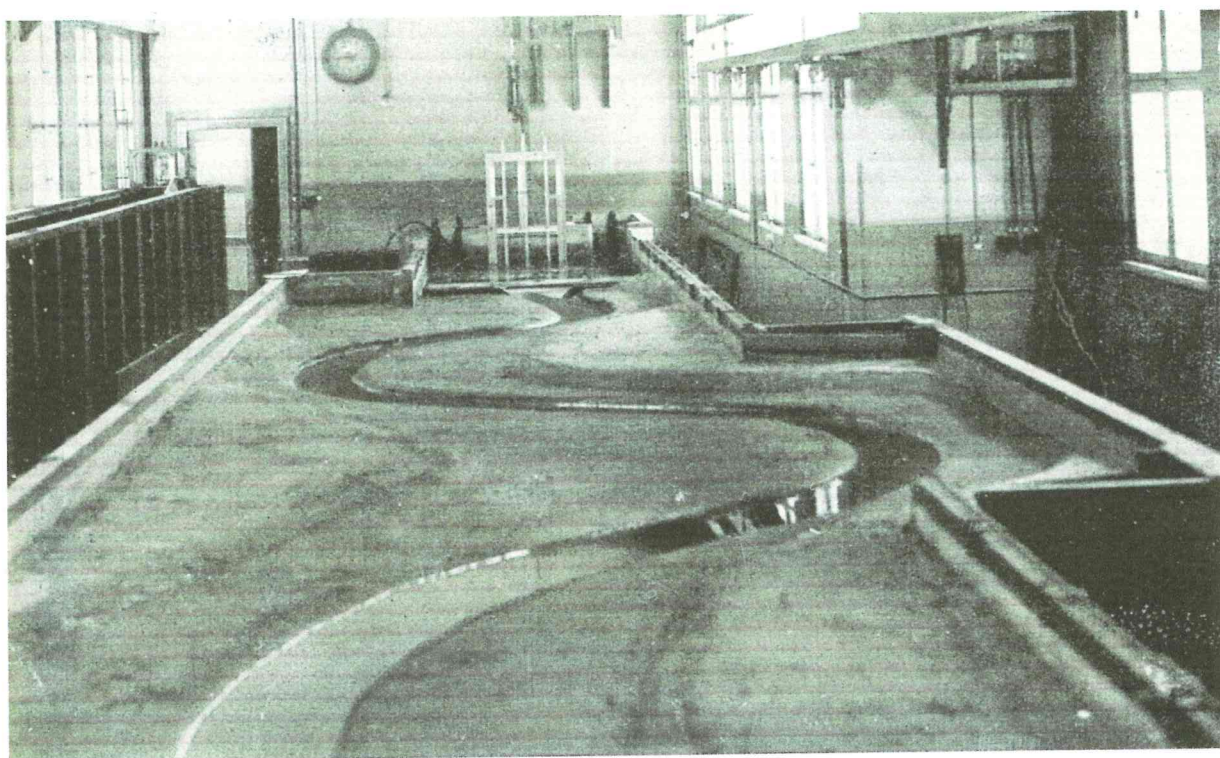
Fot. 2. Budynki Technische Hochschule. Budynek laboratorium hydrotechnicznego przed rozbudową, widoczny pomiędzy Gmachem Głównym i budynkiem Instytutu Elektrotechnicznego. Fot. *Aerokartographisches Institut*, 1929 r. Źródło: *Die Technische Hochschule Danzig*, Berlin-Hallensee 1930, s. 11.

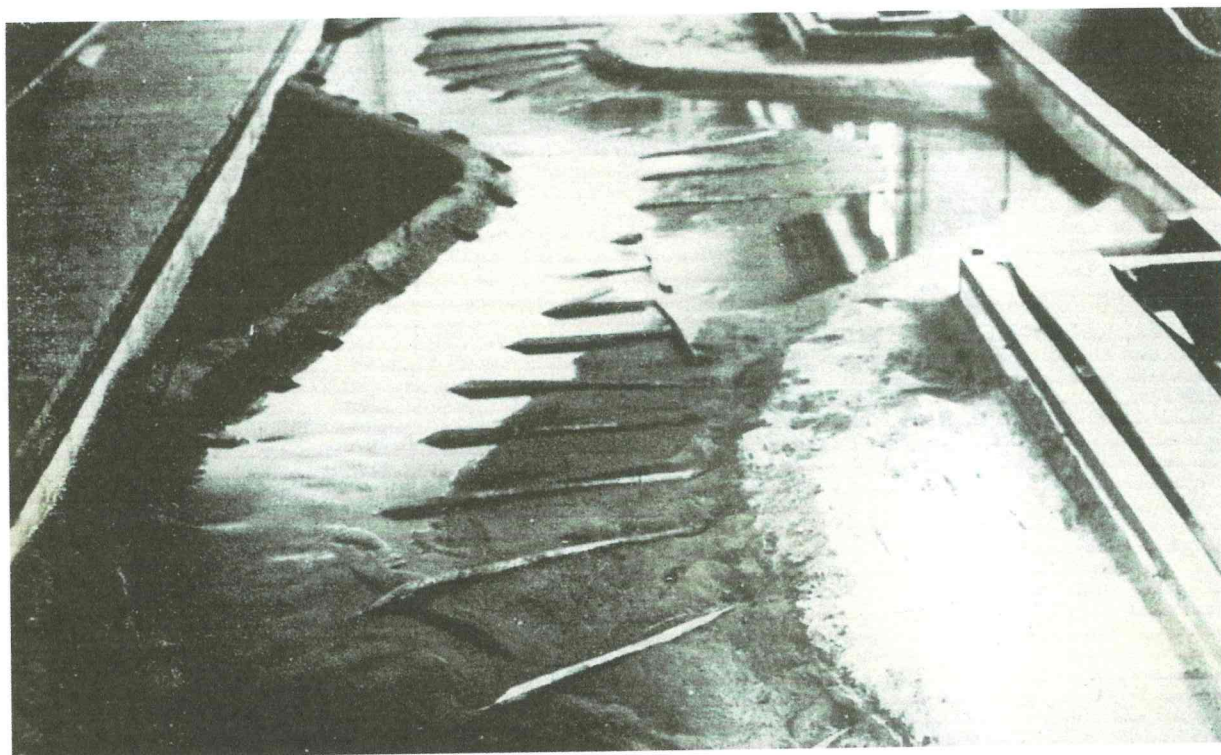
Fot. 1. Hala laboratorium budownictwa wodnego. Po lewej stronie kanał hydrauliczny, po prawej kanał budownictwa rzeczno-
go. Źródło: H. Phleps *Die Fakultät für Bauwesen*, [w:] *Die Technische Hochschule Danzig*, Berlin-Hallensee 1930,
s. 38

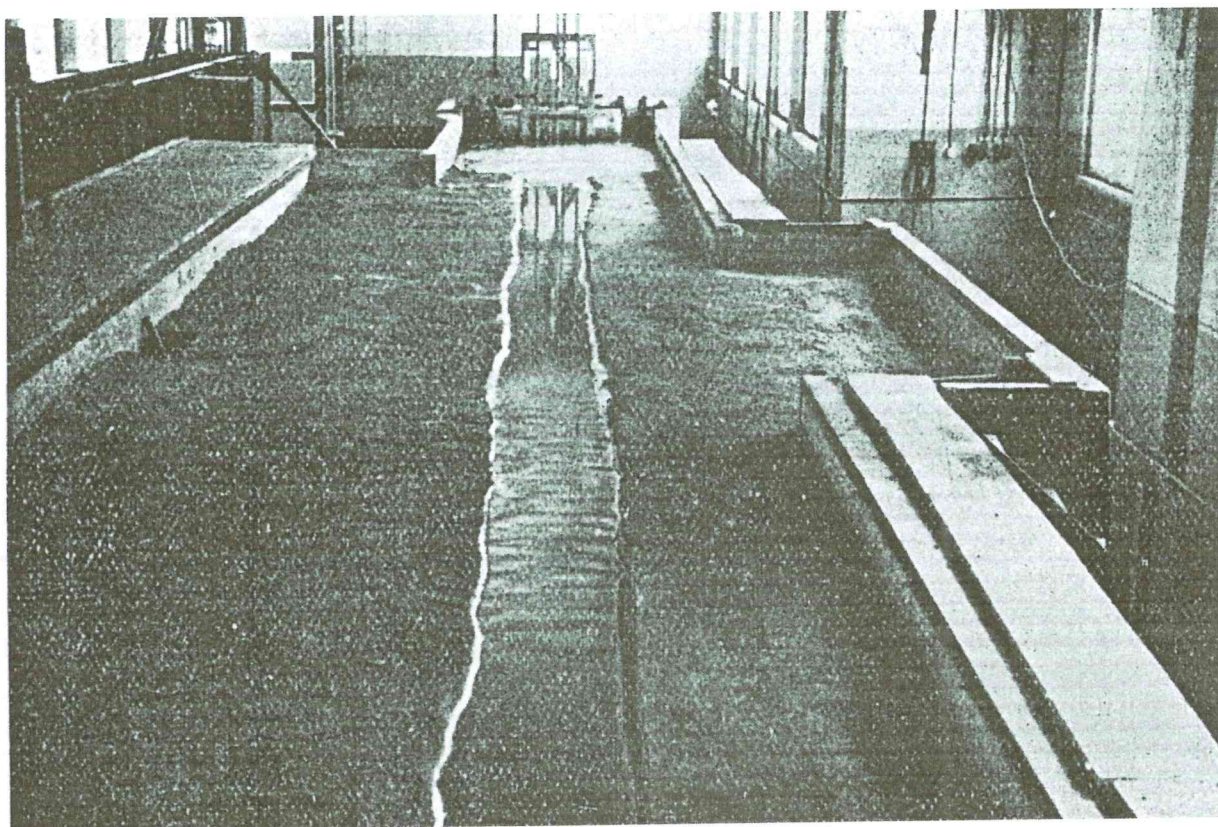
Fot. 2. Hala laboratorium budownictwa wodnego. Model śluzi śródlądowej. Źródło: H. Phleps *Die Fakultät für Bauwesen*, [w:]
Die Technische Hochschule Danzig, Berlin-Hallensee 1930, s. 38

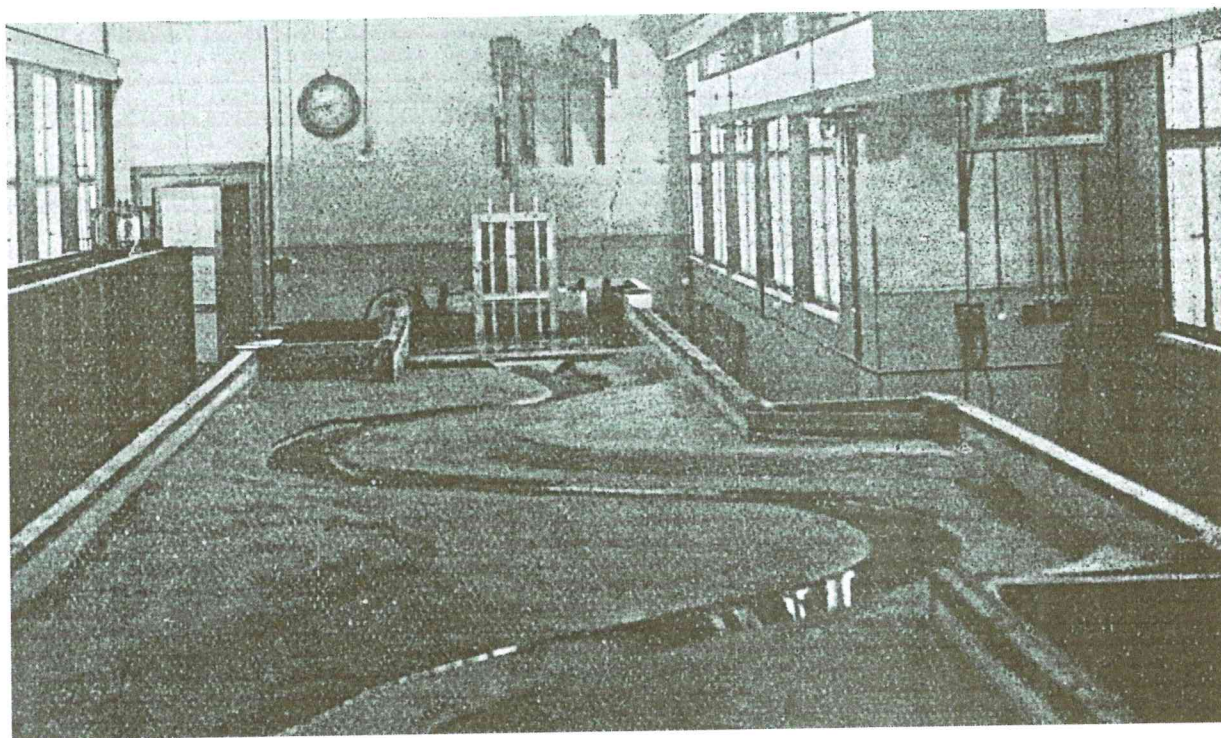
Fot. 3. Hala laboratorium budownictwa wodnego. Model zakoli rzeki. Źródło: H. Phleps *Die Fakultät für Bauwesen*, [w:] *Die Technische Hochschule Danzig*, Berlin-Hallensee 1930, s. 39

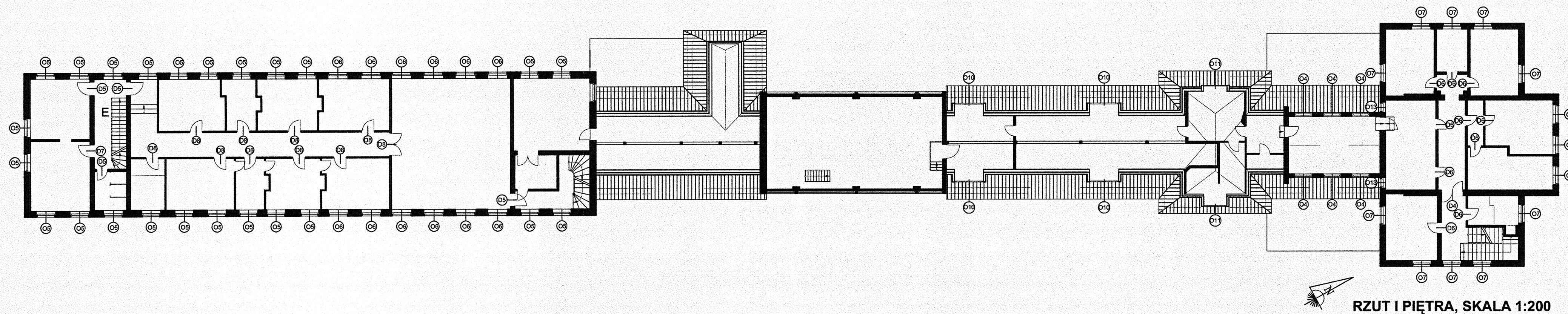
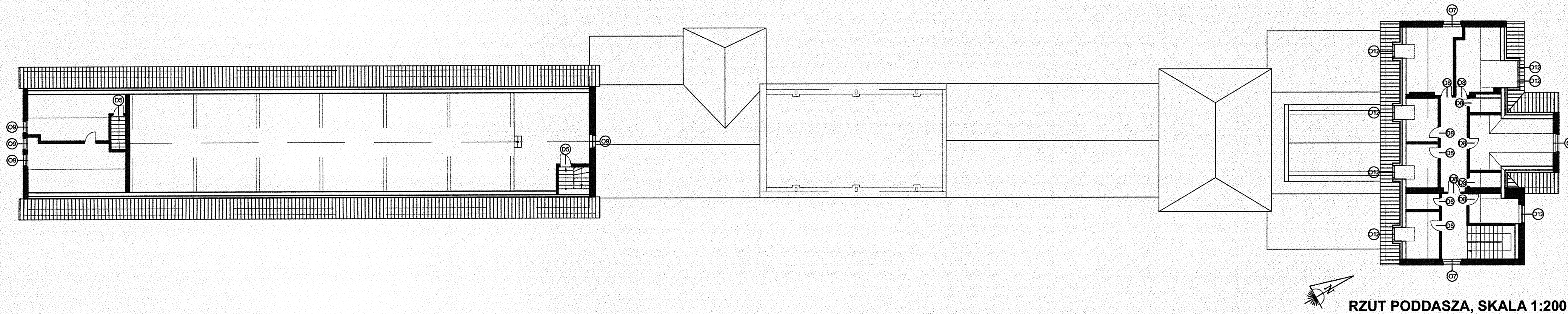
Fot. 4. Hala laboratorium budownictwa wodnego. Model regulacji koryta rzeki. Źródło: H. Phleps *Die Fakultät für Bauwesen*, [w:] *Die Technische Hochschule Danzig*, Berlin-Hallensee 1930, s. 39

Fot. 5. Hala laboratorium budownictwa wodnego. Model kanału. Źródło: R. Winkel, *Die Versuchsanstalt für Wasserbau an der Technischen Hochschule Danzig*, [w:] *Technische Hochschule Danzig 1904-1929*, Danzig 1929, s. 212

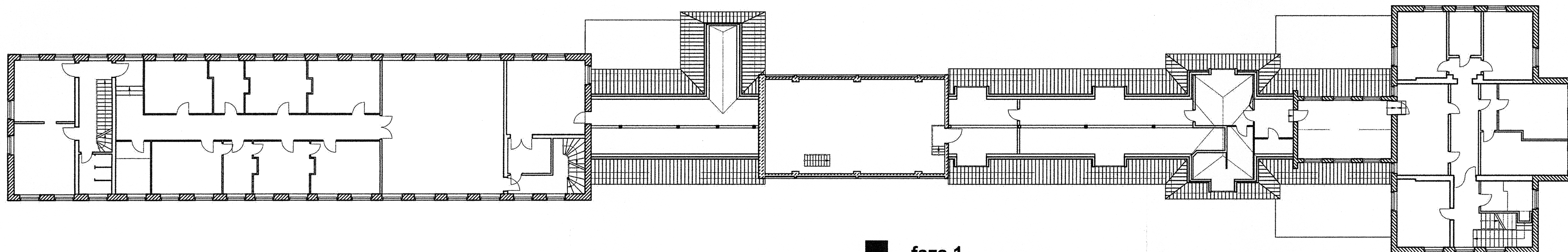

Fot. 5. Hala laboratorium budownictwa wodnego. Model kanału. Źródło: R. Winkel, *Die Versuchsanstalt für Wasserbau an der Technischen Hochschule Danzig*, [w:] *Technische Hochschule Danzig 1904-1929*, Danzig 1929, s. 213

STOLARKA OKIENNA I DRZWIOWA 13/18

DR INŻ ARCH. J. SZCZEPAŃSKI, A. WIERZCHOWSKA, STYCZEŃ 2011

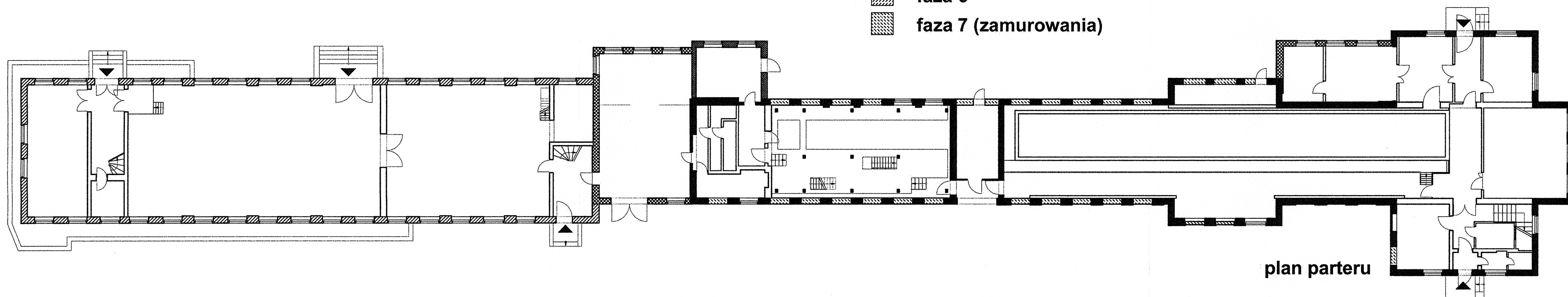

plan poddasza

skala 1:200

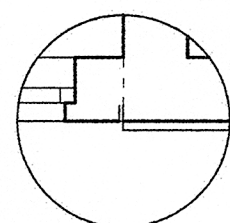
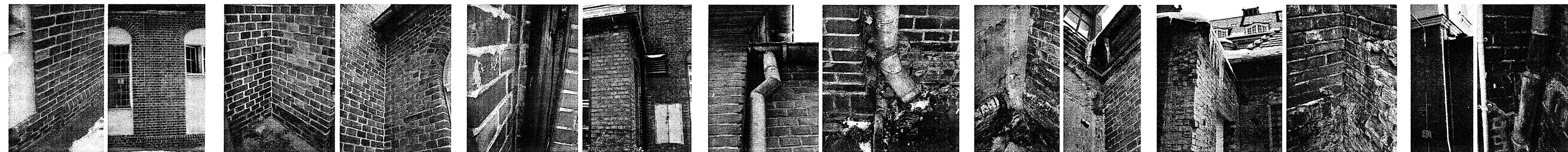
- faza 1
- faza 2
- faza 3
- faza 4
- faza 5
- faza 6
- faza 7 (zamurowania)

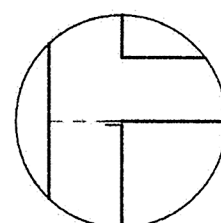
plan parteru

ROZWARSTWIEŃIE CHRONOLOGICZNE - FAZY POWSTANIA BUDYNKU 10/18

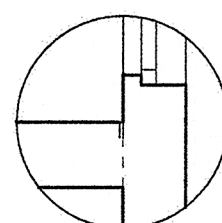
DR. INŻ. ARCH. J. SZCZEPAŃSKI, M. WALKOWSKA, Ł. WOJTAŁ, STYCZEŃ 2011

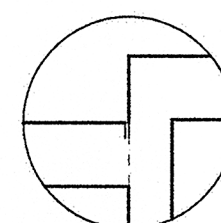
WĘZEŁ 1

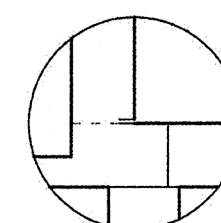
WĘZEŁ 2

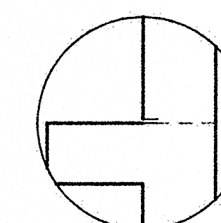
WĘZEŁ 3

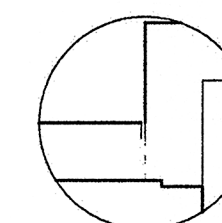
WĘZEŁ 4

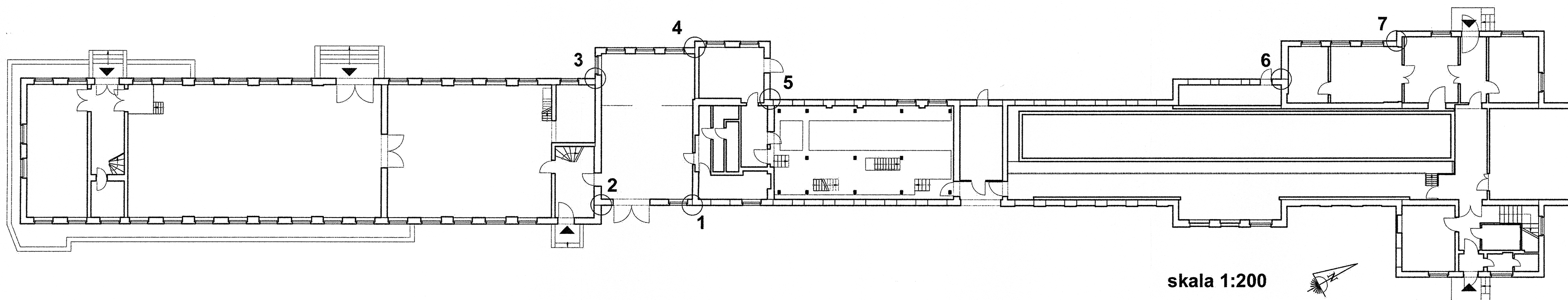
WĘZEŁ 5

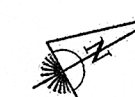
WĘZEŁ 6

WĘZEŁ 7

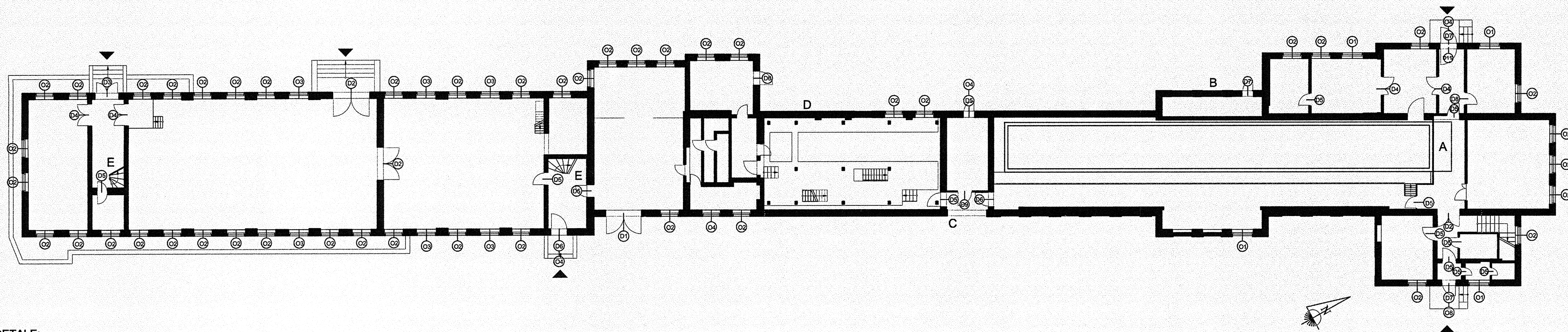
skala 1:200

detale węzłów skala 1:50

BADANIA WĘZŁÓW MUROWYCH 11/18

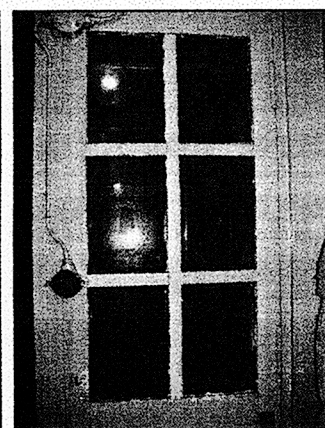
DR. INŻ. ARCH. J. SZCZEPAŃSKI, M. WALKOWSKA, Ł. WOJTAL, STYCZEŃ 2011

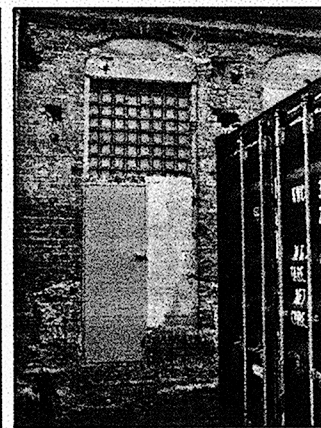
RZUT PARTERU, SKALA 1:200

DETALE:

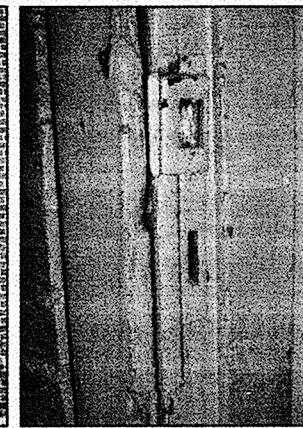
- A - kiosk nadzorczy basenów. Prostopadłościenne pomieszczenie o drewnianej konstrukcji, w większości przeszklone. Wewnątrz umieszczona aparatura pomiarowa i kontrolna.
- B - współczesne zamurowania otworów okiennych. Częściowo zamurwane ceglami, częściowo pustakami szklanymi. W jednym z dawnych otworów okiennych wstawiono niewymiarowe drzwi.
- C - przedsionek prowadzący do hali basenów (głównej hali budynku), zamknięty kratą od strony południowo-wschodniej. Ościeżnica drzwi z lewej strony pomieszczenia ma ślady mocowania innych drzwi. Możliwe, że do pomieszczenia prowadziły jedno drzwi - otwierające się na zewnątrz i drugie - otwierające się do wewnątrz.
- D - ściana z niedawno zamurowanymi oknami. Niedbałość i prowizoryczność wykonanych prac pozwala odkryć fragmenty oryginalnych drewnianych parapetów.
- E - drewniane schody zabiegowe. Najprawdopodobniej od czasu powstania tej części budynku nie były wymieniane. Do odrestaurowania i zachowania.

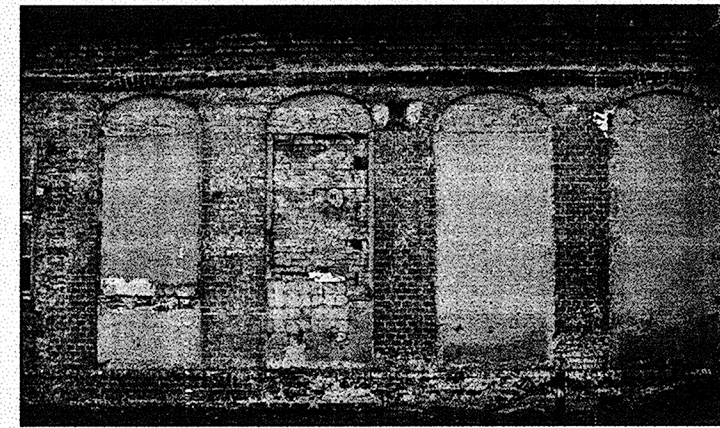
A

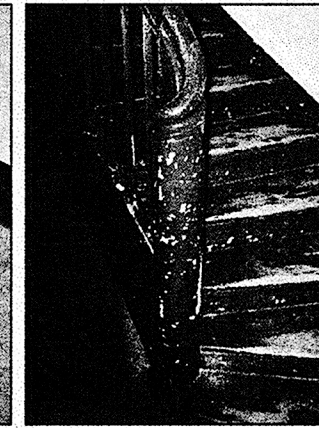
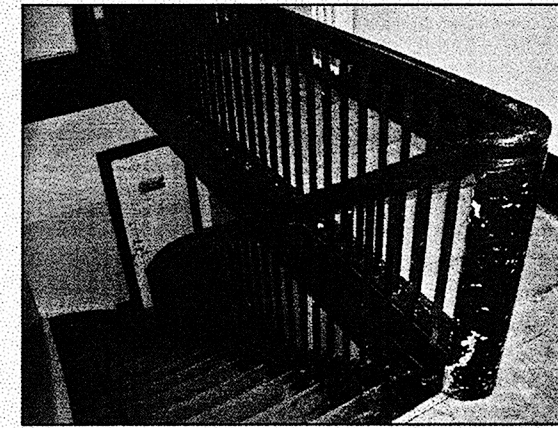
B

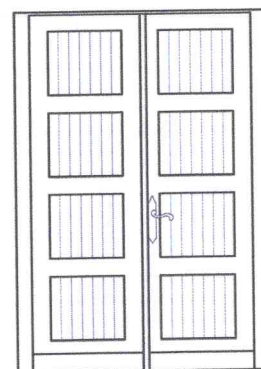
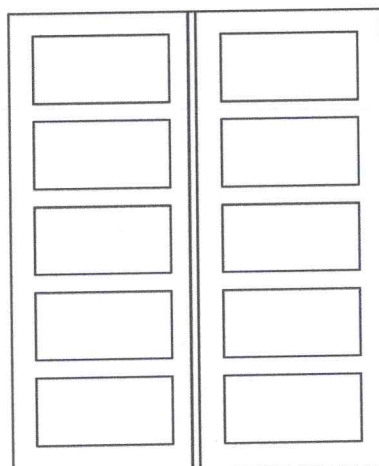
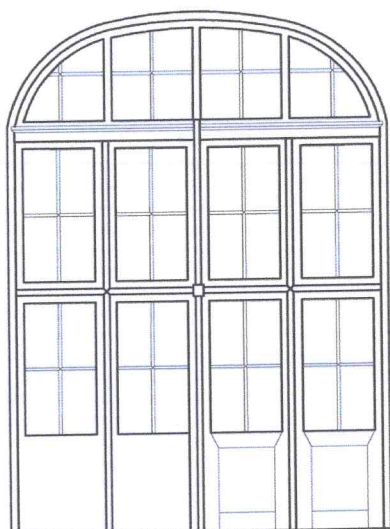
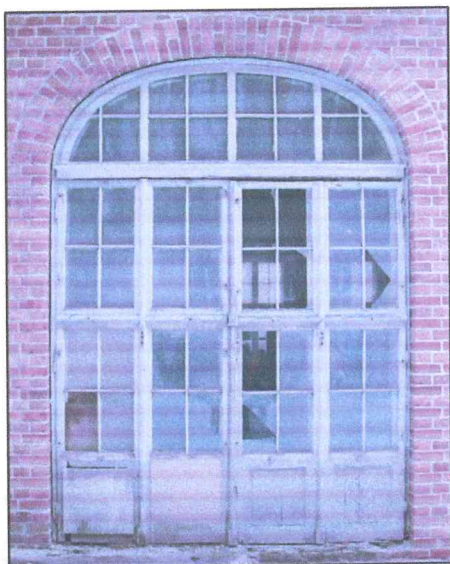
C

D

E

D1

SKALA 1:50

250 x 345 cm

Brama przeszklona o konstrukcji drewnianej - skrzynkowej, otwieralna. Szklenie jak i elementy drewniane - w złym stanie. Część szyb zewnętrznych wybita, pas dolny, drewniany - częściowo zabezpieczany współczesnymi płytami.

D2

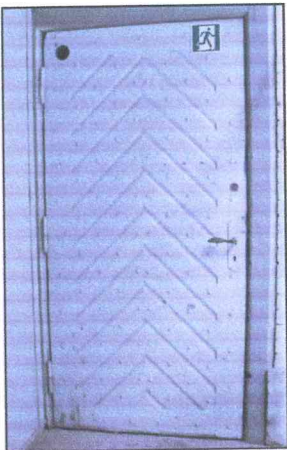
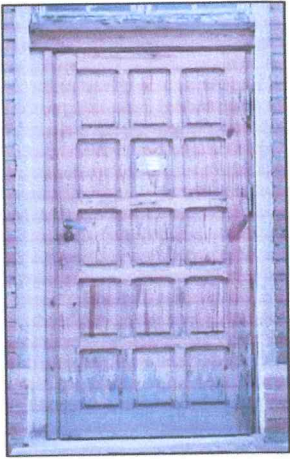
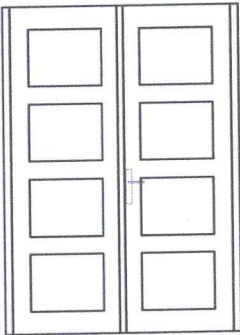
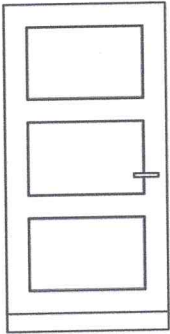
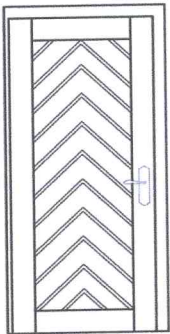
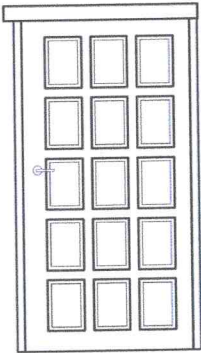
250 x 305 cm

Brama drewniana, malowana od wewnątrz farbą olejną zieloną, z ciekawym systemem ryglowania. Drzwi w dobrym stanie.

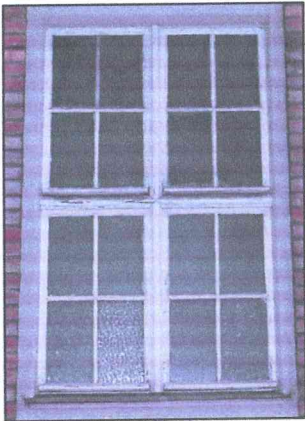
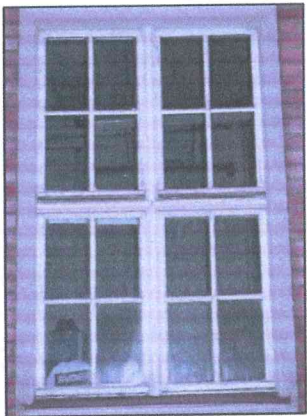
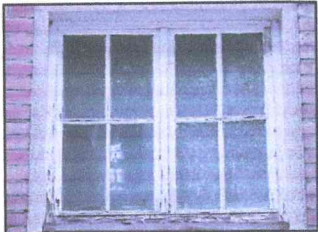
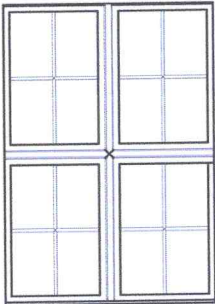
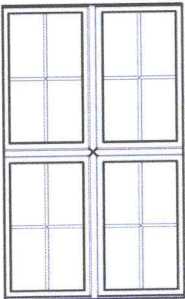
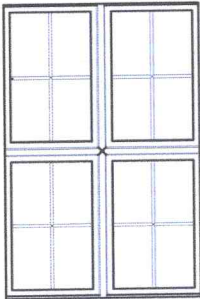
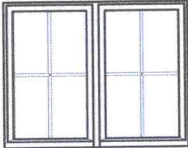
D3

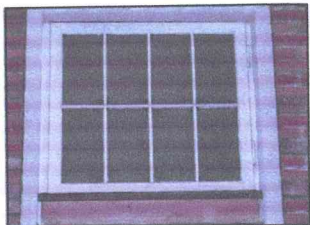
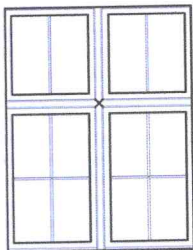
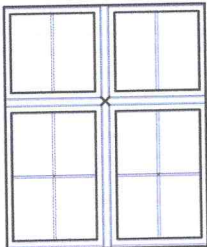
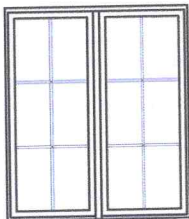
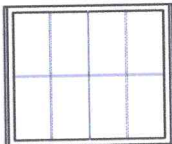
165 x 240 cm

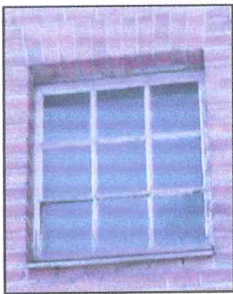
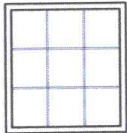
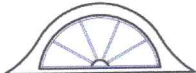
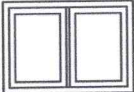
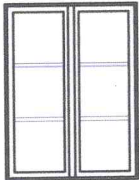
Drzwi drewniane, płycinowe z wypełnieniem z deseczek. Niedawno oczyszczone, drewno nie zabezpieczone. Zawiasy kute, identyczne jak w Gmachu Głównym Politechniki. Klamka współczesna

			
			
D4	D5	D6	D7
SKALA 1:50			
155 x 218 cm Drzwi pływiniowe, drewniane, niektóre w górnej części przeszklone. Występują tylko we wnętrzu budynku - stąd ich dobry stan techniczny.	95 x 210 cm Drzwi pływiniowe pojedyncze. Występują w najstarszej części budynku jak i w nowszych. Na I piętrze części południowo - zachodniej - z oryginalną tabliczką "00"	95 x 210 cm Drzwi deskowe, pojedyncze, zewnętrzne, występują w środkowej części budynku. Deski mocowane za pomocą kutych oryginalnych gwoździ. Występują w kilku wariantach.	120 x 220 cm Drzwi pływiniowe drewniane, współczesne. Występują w kilku wariantach

D8 - drzwi współczesne płytowe. D9 - drzwi współczesne, stalowe. D10 - drzwi współczesne deskowe.

			
			
O1 SKALA 1:50	O2	O3	O4
140 x 200 cm Okno skrzinkowe, drewniane. Występuje głównie w najstarszej części budynku. Wiele z tych okien zostało zamurowanych. Posiadały też drewniany parapet	120 x 200 cm Okno skrzinkowe, drewniane. Nieco mniejsze niż O1. Występuje również w nowszej południowo-zachodniej części budynku.	130 x 200 cm Okno skrzinkowe, drewniane. Występuje w części południowo-zachodniej budynku	120 x 100 cm Okno skrzinkowe, drewniane. "Połówka" O2 - pojawia się nad drzwiami lub jako mniejsze okno, w wyniku zamurowania dolnej części otworu okiennego

			
			
O5	O6	O7	O8
SKALA 1:50			
120 x 160 cm Okno skrzynkowe, drewniane. Występuje w południowo-zachodniej części budynku na I piętrze	130 x 160 cm Okno skrzynkowe, drewniane. Występuje w południowo-zachodniej części budynku na I piętrze zamiennie z O5.	120 x 140 cm Okno skrzynkowe, drewniane. Występuje na I piętrze północno-wschodniego ryzalitu budynku.	110 x 95 cm Okno pojedyncze, najprawdopodobniej drewniane. Występuje tylko w jednym miejscu nad drzwiami

				
				
O9	O10	O11	O12	O13
SKALA 1:50				
13 x 6 cegieł (około 79 x 86 cm) Okno pojedyncze, w ramie (najprawdopodobniej) stalowej. Występują 4 takie okna - w ścianach szczytowych nowszej części budynku	Brak możliwości pomiaru Półokrągła, drewniana lukarna poddasza. Najprawdopodobniej z I fazy budowy obiektu. Większość okien w złym stanie.	Brak możliwości pomiaru Okno (prawdopodobnie) pojedyncze, drewniane. Występuje w ryzalicie w środkowej części budynku. Okna w złym stanie technicznym	Brak możliwości pomiaru Okno (najprawdopodobniej) pojedyncze, drewniane. Występuje w nadbudowanej części ryzalitu północno - wschodniego. Okna w złym stanie technicznym	około 60 x 140 cm Okno (najprawdopodobniej) skrzynkowe, drewniane. Występuje w południowej części ryzalitu północno - wschodniego.